

Werkwoordspelling

1 Welke werkwoordsvorm is juist gespeld?

Als je na maanden weer thuiskomt, ... je vriendin je op het vliegveld met een groot spandoek.

- verblijd
- **verblijdt**
- verblijt

Je schrijft de ik-vorm als het woord *je* direct achter de persoonsvorm staat en je *je* kunt vervangen door *jij*. Je moet dus het onderwerp zijn.

In de zin kun je *je* niet vervangen door *jij*. De betekenis van *je* is *jouw* (bezittelijk voornaamwoord). Het onderwerp in deze zin is *je vriendin*. Schrijf de ik-vorm +-t.

2 Welke werkwoordsvorm is juist gespeld?

De taxichauffeurs baanden zich een weg door de zinderend hete stad, terwijl de laaghangende zon hen af en toe ...

- **verblindde**
- verblindden
- verblinde

Zwakke werkwoorden zijn werkwoorden die in de verleden tijd niet van klinker veranderen. Achter de ik-vorm schrijf je dan -de of -te (in het enkelvoud) of -den of -ten (in het meervoud).

Het onderwerp is enkelvoudig: *de laaghangende zon*. Je schrijft dus de ik-vorm +-de.

3 Welke werkwoordsvorm is juist gespeld?

Men dacht ooit dat er een ufo was ..., terwijl het later een weerballon bleek te zijn.

- gecrashed
- gecrasht
- **gecrasht**

Engelse werkwoorden in het Nederlands vervoeg je net als Nederlandse werkwoorden: *crashen* – *crashte* – *gecrasht*. Laat de -e staan als je anders uitspraakproblemen krijgt.

timen – *tim* – *getimd* = *getimed*

racen – *rac* – *geract* = *geracet*

4 Welke werkwoordsvorm is juist gespeld?

De scriptie van de student bevat nieuwe informatie over een veelgebruikt onderwerp, waarover de docent zich ...

- verbaasd
- verbaasdt
- **verbaast**

Als *hij*, *zij*, *het* of een andere derde persoon enkelvoud het onderwerp is (*de docent*), dan komt er een -t achter de ik-vorm in de tegenwoordige tijd.

5 Welke werkwoordsvorm is juist gespeld?

De ... schade kostte de eigenaar van de escaperoom 2500 euro.

- **aangerichte**
- aangerichtte
- aangerichten

Als het bijvoeglijk gebruikte voltooid deelwoord een-e krijgt, dan verdubbel je de-d of-t alleen als dat nodig is voor de uitspraak: *de geredde drenkeling, de gewitte muur.*

Spelling

6 Welke vorm is juist gespeld?

... grootste kracht in de sport ligt in het enorme zelfvertrouwen van de sporters.

- Amerikas
- Amerikas'
- **Amerika's**

De bezits-s komt aan het woord vast, tenzij het woord verkeerd uitgesproken kan worden. In dat laatste geval gebruiken we 's. Dus:

- *Nadirs auto*
- *Maaikes fiets*
- *Amerika's kracht*

Je krijgt alleen een apostrof (zonder-s erachter) als de naam op een sisklank eindigt:

- *Max' voetbal*
- *Jos' fiets.*

7 Welke vorm is juist gespeld?

Aan verschillende ... in het land kun je kunstgeschiedenis studeren.

- **academiën**
- academien
- academieën

Het woord *academie* eindigt op-ie en heeft een meervoud op-en, net zoals *knie*. Bij dit soort woorden hangt het van de klemtoon af of we-ieën of-iën schrijven. We voegen-ën toe (en krijgen dus-ieën) als de klemtoon van het woord óp de-ie valt (*knieën*). We voegen alleen-n toe (en krijgen dus-iën) als de klemtoon op de lettergreep vóór de-ie valt (*academiën*).

8 Welke vorm is juist gespeld?

Het samengaan van de twee reclamebureaus betekende de start van een ambitieuze ...

- lange termijn planning
- **langetermijnplanning**
- langetermijn planning

Als twee of meer woorden een geheel vormen, noemen we dat een samenstelling. *Lange, termijn, en planning* komen alle drie zelfstandig voor in het Nederlands en samen hebben ze één hoofdklemtoon, dus *langetermijnplanning* is een samenstelling. Een samenstelling schrijf je aan elkaar.

9 Welke vorm is juist gespeld?

Op de drukbezochte ... werd volop gediscussieerd over de verschillen tussen man en vrouw.

- **thema-avond**
- thema avond
- themaavond

We spreken van klinkerbotsing als er twee klinkers naast elkaar staan die je als één woord kunt lezen, terwijl dat niet de bedoeling is, omdat ze bij verschillende lettergrepen horen. In samenstellingen houden we botsende klinkers (a + a = aa) uit elkaar met een liggend streepje (*thema-avond*).

10 Welke vorm is juist gespeld?

Aan alle gasten in het hotel werden ... uitgedeeld.

- parapluus
- **paraplu's**
- paraplus

In het meervoud komt normaal gesproken de-s aan het woord vast, behalve als het woord dan verkeerd kan worden uitgesproken. In dat geval gebruiken we-'s. Dit is nodig bij woorden die eindigen op een lange klank. Dus:

- *oma's*
- *foto's*
- *paraplu's*

Zinsstructuur

11 Is de volgende zin, gelet op het gebruik van de komma's, goed of fout?

De studenten hadden aanvankelijk nog geen idee wat ze hadden gepresteerd, pas toen ze het resultaat aan hun docent lieten zien, werd dat duidelijk.

- goed
- **fout**

Correct is: *De studenten hadden aanvankelijk nog geen idee wat ze hadden gepresteerd. Pas toen ze het resultaat aan hun docent lieten zien, werd dat duidelijk.* De punt maakt duidelijk dat de zin afgelopen is.

Je hoeft hier niet per se een nieuwe zin te beginnen. Er kan ook een puntkomma worden gebruikt in plaats van de komma.

12 Welk verwijzwoord moet er ingevuld worden?

Als je oud meubilair naar de milieustraat brengt, moet je ... achteraan op het terrein plaatsen.

- deze
- die
- **het**

Naar onzijdige woorden (*het*-woorden), zoals *het meubilair*, verwijzen we met *het* of *zijn*.

13 Is de volgende zin wat stijl betreft goed of fout?

Al op jonge leeftijd gaf ze alles op voor haar vriend en hem het idee dat ze de ware gevonden had.

- goed
- **fout**

De zin bevat een foutieve samentrekking op zinsniveau. In deze zin verschillen de onderstreepte delen van betekenis: *al op jonge leeftijd gaf ze alles op voor hem en gaf ze hem het idee de ware te hebben gevonden*. Het is niet mogelijk om deze delen samen te trekken.

14 Is de volgende zin wat stijl betreft goed of fout?

Afgelopen week heb ik een spoedklus gehad en ben ik daarom nog niet toegekomen aan de geplande werkzaamheden.

- goed
- **fout**

Je spreekt van een foutieve inversie als de woordvolgorde in de zin niet klopt. Na de woorden *maar, want, en* begint een nieuwe hoofdzin in de gewone woordvolgorde. *En ben ik daarom* moet veranderd worden in: *en ik ben daarom/en daarom ben ik*.

15 Wat moet er ingevuld worden?

Het gat in de ozonlaag en de afnemende diversiteit van diersoorten ... dat het natuurlijke evenwicht is verstoord.

- **bewijzen**
- bewijst

Correct is: *Het gat in de ozonlaag en de afnemende diversiteit van diersoorten (onderwerp) bewijzen* (persoonsvorm) *dat het natuurlijke evenwicht is verstoord*. Het meervoudige onderwerp bepaalt dat de persoonsvorm in het meervoud staat. In het Nederlands is er sprake van congruentie tussen het onderwerp van een zin en de persoonsvorm. Dat betekent dat onderwerp en persoonsvorm met elkaar overeenkomen in persoon en getal.

Algemeen taalgebruik

16 Wat moet er ingevuld worden?

Het beeld van een meisje ... haar handen uitstrekt naar een televisie waarop alleen maar ruis te zien is, sierde de filmposter.

- **dat**
- wat
- die

Naar *het*-woorden, zoals *het meisje, het schrift, het koekje, het station, het gevoel*, verwijzen we met het betrekkelijk voornaamwoord *dat*.

17 Wat moet er ingevuld worden?

De harde woorden van vader en moeder hebben hem erger geraakt ..., omdat zijn emotionele band met hen altijd hechter is geweest.

- als ik
- als mij
- dan ik
- **dan mij**

In deze zin wordt er geoordeeld over twee personen (*hem* en *mij*). De betekenis van deze zin is dat *de harde woorden hem erger hebben geraakt dan dat ze mij hebben geraakt*.

18 Wat moet er ingevuld worden?

De trainer verwacht van ... dat je van deze tegenstander wint.

- **jou**
- jouw

Het juiste antwoord is: *jou*. Je gebruikt *jou* als het een persoonlijk voornaamwoord betreft. *Jouw* is een bezittelijk voornaamwoord en staat bij een zelfstandig naamwoord. Als je twijfelt tussen *jou* en *jouw*, kun je de vormen bijvoorbeeld vervangen door *u* en *uw*. Je kunt dan horen of er wel of geen -w is.

19 Is de volgende zin wat stijl betreft goed of fout?

Vrijdag en zondag kan er in de loop van de middag wat regen omlaagvallen.

- goed
- **fout**

Vallen betekent automatisch dat iets naar beneden komt of gaat. *Omlaagvallen* is dus dubbelop en dat noemen we een pleonasme. Verbeter de zin door *omlaag* te schrappen.

20 Is de volgende zin wat stijl betreft goed of fout?

Bijna ging je je haast afvragen wat er in die grond had gezeten dat een dergelijke stank veroorzaakte.

- goed
- **fout**

Een tautologie is een combinatie van woorden die (bijna) hetzelfde uitdrukken en die elkaar in principe kunnen vervangen. In deze zin zijn dat de woorden *Bijna* en *haast*.

Tautologieën worden soms opzettelijk als stijlfiguur gebruikt. In deze zin moet de tautologie verbeterd worden. Verbeter de zin door ofwel het ene woord, ofwel het andere te schrappen (in dit geval: *haast*).